

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

05 серпня 2022 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 22

Згідно із статтею 12-2 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України.

Повноваження судів, органів та установ системи правосуддя, передбачені Конституцією України, в умовах правового режиму воєнного стану не можуть бути обмежені.

Частиною сьомою статті 147 Закону "Про судоустрій і статус суддів" визначено, що у разі неможливості здійснення правосуддя судом з об'єктивних причин під час воєнного або надзвичайного стану, у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами може бути змінено територіальну підсудність судових справ, що розглядаються в такому суді, за рішенням Вищої ради правосуддя, що ухвалюється за поданням Голови Верховного Суду, шляхом її передачі до суду, який найбільш територіальне наближений до суду, який не може здійснювати правосуддя, або іншого визначеного суду. У разі неможливості здійснення Вищою радою правосуддя такого повноваження воно здійснюється за розпорядженням Голови Верховного Суду. Відповідне рішення є також підставою для передачі усіх справ, які перебували на розгляді суду, територіальна підсудність якого змінюється.

Так, керуючись положеннями частини сьомої статті 147 Закону, станом на 01.08.2022 року Верховним Судом змінено підсудність судових справ 133 місцевих та апеляційних судів.

Абсолютна більшість суддів виявили бажання перевестися на підконтрольну територію України та виїхали з окупованих територій, і наразі відбувається процес відрядження цих суддів з окупованих територій в інші суди, які знаходяться на територіях, що контролюються українською владою.

Крім того, до Ради суддів України надходять звернення з судів про те, що в окремих випадках, коли за рішенням Голови Верховного Суду суддю за його заявою було відряджено до іншого суду того самого рівня і спеціалізації,

суддя тривалий час не приступає до здійснення правосуддя у суді до якого його відряджено, у строк, визначений у рішенні Голови Верховного Суду про його відрядження.

У більшості випадків це відбувається через неможливість безпечного виїзду з тимчасово окупованої території.

Однак до Ради суддів України також надходить інформація про те, що окремі судді залишаються на окупованих територіях свідомо, в тому числі й тому, що вирішили співпрацювати з ворогом. Є інформація про те, що окремі судді активно займаються питанням добору кадрів з числа колишніх співробітників суду для роботи на окупаційну владу.

Також в засобах масової інформації поширюються відомості про те, що колабораційну діяльність здійснюють деякі судді у відставці.

Виплата суддівської винагороди та довічного грошового утримання таким суддям є не припустимим, а тим більше в умовах війни та тотального дефіциту бюджетних коштів, а тому потребує вжиття заходів реагування.

З метою забезпечення законного та ефективного використання коштів Державного бюджету України, передбачених на забезпечення діяльності органів судової влади, в порядку контролю за дотриманням бюджетного законодавства щодо належного управління бюджетними коштами розпорядниками коштів Державного бюджету України, що здійснюють видатки на забезпечення правосуддя місцевими, апеляційними судами, забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони, Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь, запобігання випадків неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня, що знаходяться на тимчасово окупованій території України, наказом Голови ДСА України від 13 липня 2022 року № 233 утворено робочу групу з розробки та запровадження заходів реагування щодо запобігання випадків неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня, що знаходяться на тимчасово окупованій території України.

Вказаною робочою групою вирішено залучити представників Ради суддів України до її складу, оскільки обговорювані питання торкаються суддівської винагороди, що є складовою гарантій незалежності суддів.

Крім того, ДСА України повідомила Раду суддів України, що для забезпечення національної безпеки у сфері бюджету і фінансів вони звернулись до Служби безпеки України з метою попередження неефективного використання бюджетних коштів, припинення фактів здійснення бюджетних виплат суддям, державним службовцям та працівникам загальних місцевих і апеляційних судів, працівникам Служби судової охорони, територіальних управлінь ДСА України, що вирішили співпрацювати з ворогом на тимчасово окупованій території, з проханням повідомляти ДСА України про таких осіб

для вжиття ДСА України як головним розпорядником коштів відповідних заходів реагування, передбачених законодавством.

Рада суддів України підтримує зазначену ініціативу Державної судової адміністрації України та вважає, що відповідна робоча група могла би виконувати функції Координаційного центру щодо опрацювання інформації про осіб, які вирішили співпрацювати з ворогом на тимчасово окупованій території.

На підставі рекомендацій відповідної робочої групи розпорядники бюджетних коштів могли б ухвалювати рішення про тимчасове призупинення виплати суддівської винагороди суддям, заробітної плати працівникам апаратів судів, працівникам інших установ системи правосуддя.

Відповідний механізм тимчасового призупинення виплати суддівської винагороди, заробітної плати не суперечить вимогам чинного законодавства, адже спеціальним законодавством не врегульовано порядок обліку робочого часу суддів, а тому застосуванню підлягають положення наказу Державного комітету статистики України від 05 грудня 2008 року № 489 "Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці", яким затверджено Типову форму Табеля (форма № П-5).

Позначення до табеля обліку використання робочого часу про причини відсутності на роботі (основна відпустка, відпустка за власний рахунок, лікарняний тощо) та інші відхилення від нормальних умов праці вносяться на підставі документів (листки непрацездатності, заяви) та кадрових наказів.

У рішенні від 25.11.2021 року №54 Рада суддів України зазначила, що облік робочого часу судді у робочі дні здійснюється відповідальною особою суду шляхом проставлення у табелі робочого часу судді відмітки про відпрацьований повний 8-годинний робочий день незалежно від кількості відпрацьованих годин. Перебування судді на робочому місці понад установлену тривалість робочого часу під час робочого дня охоплюється умовами оплати та роботи судді та не дає підстав для проставлення у табелі робочого часу більшої кількості відпрацьованих годин.

Інші відмітки у табелі робочого часу проставляються на підставі повідомлень судді або розпорядчих документів суду (повідомлення про перебування на лікарняному, наказів про надання іншого дня відпочинку, про відрядження, про перебування у відпустці тощо).

У цьому ж рішенні Рада суддів України вказала, що суддя серед іншого зобов'язаний дотримуватися правил суддівської етики, у тому числі виявляти та підтримувати високі стандарти поведінки у будь-якій діяльності з метою укріплення суспільної довіри до суду, забезпечення впевненості суспільства в чесності та непідкупності суддів, а тому систематична та безпідставна відсутність на робочому місці під час робочого часу, що має наслідком незабезпечення розгляду судових справ у розумні строки або має ознаки умисного ухилення суддею від здійснення правосуддя, може бути підставою для застосування заходів дисциплінарного впливу.

Це означає, що у випадках, коли суддя систематично та безпідставно відсутній на робочому місці під час робочого часу, що має наслідком незабезпечення розгляду судових справ у розумні строки або має ознаки умисного ухилення суддею від здійснення правосуддя, розпорядники бюджетних коштів, збори суддів відповідного суду вправі ухвалювати відповідні рішення (розпорядчі акти), якими фіксувати відповідну поведінку.

Такими ж розпорядчими актами може фіксуватися наявність підтвердженої інформації про колабораційні дії.

На підставі таких розпорядчих актів відсутність судді або працівника необхідно відмічати у таблиці умовним позначенням "НЗ" ("відсутність з нез'ясованих причин") або "І" ("інші причини неявки"). Після з'ясування обставин та виявлення, що причини відсутності були поважні, або ж, що раніше надана інформація не підтвердилась, таблиць обліку використання робочого часу можна скорегувати.

У той же час припинення виплати довічного грошового утримання суддям у відставці з огляду на чинне правове регулювання цього питання є неможливим, адже відповідно до частини четвертої статті 145 Закон України "Про судоустрій і статус суддів" рішення про припинення відставки судді приймається Вищою радою правосуддя, яка наразі не функціонує.

З огляду на те, що це повноваження Вищої ради правосуддя не є конституційним повноваженням, питання припинення відставки судді можливо вирішити шляхом внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів".

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. щодо недопущення неефективного використання бюджетних коштів, передбачених, зокрема, на виплату суддівської винагороди та оплати праці працівникам апаратів судів, працівникам інших органів і установ системи правосуддя, відповідно до частини восьмої статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (з подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

1. Підтримати ініціативу Державної судової адміністрації України про створення робочої групи з розробки та запровадження заходів реагування щодо запобігання випадків неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня, що знаходяться на тимчасово окупованій території України.

2. Державній судовій адміністрації України розглянути питання покладення на робочу групу функцій Координаційного центру щодо опрацювання інформації про суддів, суддів у відставці та працівників установ системи правосуддя, які вирішили співпрацювати з ворогом на тимчасово окупованій території.

3. На підставі рекомендацій робочої групи розпорядникам бюджетних коштів ухвалювати рішення (розпорядчі акти) про тимчасове призупинення виплати суддівської винагороди суддям, заробітної плати працівникам апаратів судів, працівникам інших установ системи правосуддя.

4. На підставі таких розпорядчих актів відсутність судді або працівника відмічати у таблиці умовним позначенням "НЗ" ("відсутність з нез'ясованих причин") або "І" ("інші причини неявки").

5. Після з'ясування дійсних обставин відсутності на роботі та виявлення, що причини відсутності були поважні, або ж, що раніше надана інформація не підтвердилась, корегувати таблиці обліку використання робочого часу.

6. Делегувати до складу робочої групи Державної судової адміністрації України з розробки та запровадження заходів реагування щодо запобігання випадків неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня, що знаходяться на тимчасово окупованій території України, утвореної наказом Голови ДСА України від 13.07.2022 № 233, членів Ради суддів України:

- Кобилянського Костянтина Миколайовича;
- Мовчана Дмитра Валентиновича;
- Чорну Валерію Вікторівну.

Робочій групі врахувати позицію Ради суддів України, що рекомендація робочої групи щодо тимчасового призупинення виплати суддівської винагороди вважається ухваленою за умови, якщо за неї проголосувало щонайменше 2 члени Ради суддів України.

7. Рекомендувати правоохоронним органам, які мають в своєму розпорядженні інформацію про те, що окремі судді (в тому числі й судді у відставці) або працівники установ системи правосуддя залишаються на окупованих територіях свідомо та вирішили співпрацювати з ворогом, надавати цю інформацію робочій групі.

8. Закликати усі правоохоронні органи розслідувати відповідні кримінальні провадження щодо можливої співпраці суддів, суддів у відставці та працівників установ системи правосуддя у пріоритетному порядку та у максимально стислі строки з неухильним утриманням загальних засад кримінального судочинства.

9. Звернутися до суб'єктів законодавчої ініціативи з пропозицією частину четверту статті 145 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" викласти у новій редакції: "Рішення про припинення відставки судді з підстав, визначених пунктами 1, 3 частини першої цієї статті приймається Вищою радою правосуддя".

Доповнити статтю 145 новими частинами п'ятою та шостою такого змісту.

"Відставка судді припиняється з дня набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього за вчинення умисного злочину. Такий суддя втрачає визначені законом гарантії незалежності і

недоторканності судді, право на довічне грошове утримання та інше забезпечення.

Відставка судді припиняється з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання судді безвісно відсутнім або оголошення померлим."

**Голова
Ради суддів України**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned between the text on the left and the name on the right.

Б.С. Моніч